

Opinia na temat zgodności
„Raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko:
‘Budowa ITPOK w Poznaniu’
z przepisami o ochronie środowiska

- I. Przedmiotem analizy jest „Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla przedsięwzięcia: ‘Budowa Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych w Poznaniu’”, dalej zwany „raportem”. Raport jest datowany na luty 2010 r. – jest to dokument już po wcześniejszych uzupełnieniach, który jest przedmiotem konsultacji społecznych¹ i uzgodnień z organem ochrony środowiska. Część tekstowa raportu, bez dodatkowych załączników, obejmuje 350 stron. Pierwotna wersja raportu została opracowana przez firmę Socotec Polska Sp. z o.o.; wersja finalna, skorygowana, uzupełniona i ujednolicona (będąca przedmiotem niniejszej opinii) została opracowana przez Małopolskie Biuro Konsultingowo-Marketingowe – ochrona środowiska s.c.
- II. Celem niniejszej opinii jest wskazanie, czy zawartość raportu jest zgodna z przepisami:
- ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziela społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
 - dyrektywy 85/337/EWG w sprawie oceny skutków niektórych publicznych i prywatnych przedsięwzięć dla środowiska,
 - rozporządzenia 1083/2006 WE ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności,
 - wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych.

¹http://bip.city.poznan.pl/bip/public/bip/news.html?co=print&id=35754&instance=1056&lang=pl&parent=0&category=1&or_id=26

Dodatkowo należy wskazać, że zawartość raportu została doprecyzowana w drodze postanowienia Prezydenta Miasta Poznania z dnia 16.07.2008 r. (znak: OS.V/7684-117/08). Wniosek o wydanie tego postanowienia został złożony przed 15 listopada 2008 r., na podstawie czego można domniemywać, że postępowanie w sprawie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych toczy się według przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

Poza zakresem niniejszej opinii jest ocena techniczna zaproponowanych w raporcie rozwiązań technicznych i technologicznych. Istotą opinii jest wskazanie, czy zawartość raportu, jako dokumentu którego ramy wyznaczają przepisy prawa polskiego i wspólnotowego, spełnia wymagania prawne i formalne.

III. Raport został opracowany na potrzeby postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych.

IV. Niniejszą opinię sformułowano na podstawie analizy elektronicznej wersji raportu, umieszczonej w internecie².

V. Raport w żadnym miejscu nie odnosi się do ustaleń wynikających ze strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla dokumentów, z których wynika zasadność budowy spalarni odpadów. Odnosi się on natomiast do dokumentów strategicznych, z których wynika realizacja omawianego przedsięwzięcia. Jednym z tych dokumentów jest plan gospodarki odpadami dla miasta Poznania³, przyjęty uchwałą Rady Miejskiej Poznania w dniu 17 lipca 2007 r. Plan ten nie był poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w jego treści nie przedstawia się również rozpatrywanych wariantów systemu gospodarki odpadami (przedstawia się jedynie 2 warianty modelu zarządzania). Niemniej, dokument ten, strategiczny dla rozpatrywania wariantów realizacji inwestycji, wskazuje co następuje:

„Proponowany dla Miasta Poznania system gospodarki odpadami, obejmuje następujące instalacje, obiekty i elementy organizacyjne:

(...)

²<http://www.poznan.pl/mim/public/wos/documents.html?co=print&id=35846&parent=2416&instance=1039&lang=pl&lhs=wos&rhs=wos>

³http://bip.city.poznan.pl/bip/public/bip/uchwaly.html?co=print&uc_id_uchwaly=17754&p

- 6) Instalację lub wytwórnię do produkcji paliwa alternatywnego.
- 7) Instalacje do rozkładu tlenowego i beztlenowego odpadów ulegających biodegradacji.
- 8) Instalację do termicznego unieszkodliwiania odpadów.”

Wskazuje się jednak w PGO, że „Dalsze rozwijanie oraz decyzja o realizacji pozostałych zadań: 6), 7), 8) – uzależniona będzie od ich rekomendacji przez Wstępne Studium Wykonalności”. Opiniowany raport wskazuje, że pełną analizę wariantów przeprowadzono właśnie w studium wykonalności i na jej podstawie dokonano wyboru wariantu wskazanego w raporcie.

VI. Jedną z kluczowych płaszczyzn oceny oddziaływania na środowisko jest rozpatrzenie (i porównanie, m.in. pod kątem oddziaływania na środowisko) alternatywnych sposobów realizacji przedsięwzięcia (w tym – alternatywnych sposobów osiągnięcia danego celu). Na pozór wydaje się, że przedstawiony w raporcie wachlarz wariantów jest szeroki i kompletny, przedstawia się bowiem kilka możliwych wariantów technologicznych i lokalizacyjnych. Jednak głębsza analiza prowadzi do wniosku, iż analiza rozpatrywanych możliwości nie została przeprowadzona w odpowiedni sposób.

Raport wprost wskazuje, że „dla analizy rozpatrywanych wariantów przyjęto, że obiekty będące własnością firm prywatnych nie będą integrowane instytucjonalnie z planowanym systemem gospodarki odpadami” (str. 23). Autorzy nie uzasadniają takiego podejścia do poszukiwania wariantów, jest ono jednak bardzo istotne chociażby ze względu na możliwość wykorzystania istniejących obiektów energetycznych (np. ciepłowni w Poznaniu) do spalania paliwa z odpadów (po modernizacji istniejących instalacji, bez konieczności budowania nowych). W ślad za tym, żaden z porównywanych wariantów nie przedstawia opcji polegających na zbyciu paliwa z odpadów w innych istniejących obiektach przemysłowych, w tym – energetycznych. Wobec kolejnej luki – tj. braku przedstawienia danych na temat bilansu energetycznego Poznania (przede wszystkim – analizy zapotrzebowania na ciepło) – analizę wariantową należy uznać za niepełną.

VII. Załącznikiem do raportu jest analiza wielokryterialna, w której porównuje się różne warianty lokalizacji spalarni odpadów. Dobór kryteriów można uznać za odpowiedni z merytorycznego punktu widzenia, analogiczny pogląd należy wysunąć wobec metodologii; zastrzeżenia budzi jedynie to, że w raporcie nie ma informacji na temat

„uspołecznienia” przeprowadzonej analizy, tzn. poddania konsultacjom społecznym takich zagadnień, jak dobór kryteriów lub hierarchia ich ważności.

Odrębnym aspektem jest przedstawione w raporcie (str. 73) zestawienie rankingowe poszczególnych rozpatrywanych wariantów, w którym każdemu z nich przyznaje się określoną liczbę punktów. Autorzy nie wyjaśniają na jakiej podstawie przydzielali wariantom określone liczby punktów; system punktacyjny nie jest podparty w raporcie opisem metodologii, co sprawia że przedstawiona analiza nie jest wiarygodna.

VIII. Raport wskazuje, że wariant wnioskodawcy jest wariantem najbardziej korzystnym dla środowiska. Porównuje go pod kątem emisji CO₂ ze składowaniem odpadów na składowisku. Zastrzeżenia budzi pominięcie istotnych kryteriów porównywania wariantów. Brakuje np. porównania wszystkich wariantów pod kątem: globalnej emisji gazów cieplarnianych (nie tylko CO₂), globalnej gospodarki energetycznej, kosztów eksploatacyjnych czy analizy cyklu życia. Kryteria te są obecnie kluczowymi dla podejmowania racjonalnych decyzji o wyborze systemu gospodarki odpadami.

Wydaje się, że analiza wariantowa powinna posługiwać się rozbudowanymi kryteriami środowiskowymi odnoszącymi się w strategiczny sposób do całości aspektów środowiskowych. Można chociażby odnieść do wyników miarodajnych projektów analitycznych przeprowadzonych w zachodniej Europie. Należy tu wskazać chociażby na następujące projekty:

- „Greenhouse Gas Balances of Waste Management Scenarios” (2008) – projekt porównujący 24 modele systemów zagospodarowania odpadów komunalnych pod kątem emisji gazów cieplarnianych⁴;
- „Costs of energy from waste technologies” (2008) – projekt porównujący koszty eksploatacyjne związane z energetycznym wykorzystaniem odpadów⁵;
- „Waste Management Options and Climate Change” (2001) – dokument Komisji Europejskiej porównujący technologie zagospodarowania odpadów pod kątem zmian klimatycznych⁶;
- „The Use of Life Cycle Assessment Tools for the Development of Integrated Waste Management Strategies for Cities and Regions with Rapid Growing

⁴ <http://www.london.gov.uk/mayor/environment/waste/docs/greenhousegas/greenhousegasbalances.pdf>

⁵ <http://www.london.gov.uk/mayor/environment/waste/docs/efwtechnologiesreport.pdf>

⁶ http://ec.europa.eu/environment/waste/studies/pdf/climate_change.pdf

Economies” (2005) – projekt porównujący systemy gospodarki odpadami komunalnymi pod kątem analizy cyklu życia LCA⁷.

Z analizy ww. dokumentów dość często wynikają kluczowe dane na temat racjonalności podejmowania decyzji o budowie obiektów gospodarki odpadami. W interesie wnioskodawcy, a przede wszystkim w interesie publicznym leży podjęcie właściwej decyzji w oparciu na sprawdzone modele wykorzystywane w krajach o wyższym stopniu rozwoju technologicznego.

IX. Opis oddziaływań aerosanitarnych generowanych przez planowaną instalację na pozór wydaje się być szeroki i kompleksowy, jednak jego analiza prowadzi do wniosków, iż część danych i obliczeń ma charakter prowizoryczny.

1. W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na kwestie związane z emisją zanieczyszczeń do powietrza. Raport nie zawiera obliczeń na temat emisji z instalacji – przedstawia jedynie dane dotyczące rozprzestrzeniania emisji. Jest to istotnym brakiem, ponieważ prognoza rozprzestrzeniania wymaga podstawy, jaką jest wiedza o tym co będzie emitowane z instalacji, w jakim stężeniu i w jakich ilościach. Raport nie podaje tych danych. Wprawdzie tabela nr 4.10 na str. 128 podaje emisję substancji gazowych i pyłowych w spalinach za kotłem (surowych) – ale nie wiadomo na jakiej podstawie dokonano tego wyliczenia, autorzy wskazują jedynie na „*opracowanie własne*”, nie przedstawiając co właściwie się za tym kryje i na jakiej podstawie dokonano „*opracowania własnego*”, stanowiącego dane wyjściowe do emisji zanieczyszczeń. Brak wskazania metodologii dokonywanych prognoz jest uchybieniem opiniowanego raportu. Ta sama sytuacja dotyczy danych z tabeli 4.11 (graniczne emisje) i 4.12 (oszacowanie emisji po oczyszczeniu spalin) – wszędzie jako źródło podaje się nieokreślone „*opracowanie własne*”, nie przedstawiając przy tym metodologii i obliczeń.
2. Wobec powyższego, nie jest jasnym czy w „*opracowaniu własnym*” autorzy uwzględnili takie źródła emisji, jak spalanie osadów ściekowych (a nie tylko odpadów komunalnych), gaszenie żużla ściekami przemysłowymi oraz zawracanie do spalanie zanieczyszczonego węgla aktywnego. Działania to znacznie wpływają na charakter

⁷ <http://www.iwar.bauing.tu-darmstadt.de/abft/Lcaiwm/main.htm>

emisji zanieczyszczeń – jednak raport nie daje podstawy do przyjęcia, czy wyliczenia autorów („*opracowanie własne*”) uwzględniają te aspekty.

3. W innym miejscu raportu, na str. 220, wskazano wprost, że prognoza emisji oparta jest o założenie, że „*wielkość emisji zanieczyszczeń (...) oszacowano jako maksymalne (graniczne) emisje zanieczyszczeń do powietrza wynikające z gwarantowanych standardów emisji zgodnych z rozporządzeniem MŚ dot. standardów emisji (zarazem dyrektywą 2000/76/EW)*”. Treść raportu nie daje podstaw do uznania, że emisja z planowanej instalacji będzie taka, jak wskazują standardy emisyjne. Wobec braku wyliczeń dokonanych w stosunku do danej konkretnej instalacji, spalającej takie a nie inne paliwo (odpady), w danych konkretnych warunkach – nie można *a priori* pogodzić się z tezami autorów na temat wskazywanej przez nich wielkości emisji.
4. Raport nie przedstawia morfologii spalanych odpadów. Brak znajomości charakterystyki fizyko – chemicznej spalanych substancji (w tym przypadku – odpadów) przekłada się na brak możliwości wyliczenia emisji zanieczyszczeń (oraz zapotrzebowania np. na olej opałowy do zasilenia palników). Minimum kluczowej wiedzy powinno obejmować dane na temat prognozowanej wartości opałowej, zawartości ogólnego węgla organicznego oraz zawartości metali ciężkich i innych substancji niebezpiecznych.
5. Niepokojącym zjawiskiem są dane na temat tła zanieczyszczeń (w stosunku do którego dokonano prognozy rozprzestrzeniania emitowanych substancji). Wyliczenia raportu opierają się na danych dostarczonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. Opiniowany dokument na 213 stronie wskazuje, że do obliczeń przyjęto dane WIOŚ wyrażone w piśmie z dnia 13.06.2008 r. Niemniej, załącznikiem (nr 8.1.) do raportu, przedstawiającym tło zanieczyszczeń, jest pismo WIOŚ z dnia 30.09.2009 r. Zestawienie obydwu pism WIOŚ wskazuje, że stan zanieczyszczenia powietrza w obydwu przypadkach powietrza jest niemalże taki sam – różni się rzekomo jedynie zawartością benzenu (pismo z 2008 r.: $2 \mu\text{g}/\text{m}^3$, pismo z 2009 r.: $2,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Taka stabilność stanu zanieczyszczenia powietrza jest dość zadziwiająca – jednak niniejsza opinia nie jest odpowiednim miejscem na prowadzenie dyskusji na temat danych przedstawianych przez WIOŚ. Ważniejsze jest to, że raport przyjął do obliczeń zaniżone wartości tła zanieczyszczenia powietrza benzenem – co jednak nie powinno rzutować na ostateczne wyniki obliczeń emisji.
6. W raporcie nie przedstawia się w należyty sposób wielkości emisji pyłu do powietrza z procesu waloryzacji (kruszenia i odzysku metali) żużli poprocesowych. Na str. 154

stwierdza się, iż „emisja ta będzie zminimalizowana poprzez przeróbkę mokrego żużla, a ponadto wyeliminowana poprzez zastosowanie miejscowych odciągów, skąd powietrze będzie kierowane poprzez filtry tkaninowe systemem wentylacyjnym do powietrza”. Teza ta nie jest dostatecznie w raporcie uzasadniona, bowiem nie przedstawia się prognozy wielkości emisji ani też skuteczności zastosowanych tu filtrów tkaninowych.

7. Mocną stroną raportu jest m.in. uwzględnienie zapisów programu ochrony powietrza dla aglomeracji poznańskiej. Należy jednak pamiętać, iż program ten odnosi się przede wszystkim do zanieczyszczenia pyłem PM10, podczas gdy wymagania dyrektywy CAFE (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy) mówią już o zanieczyszczeniu pyłem PM2,5, do którego poznański POP się nie odnosi (a przez to – nie odnosi się także opiniowany raport, co jednak nie stanowi istotnego uchybienia merytorycznego).
8. Poważnym uchybieniem raportu jest brak odniesienia do przedsięwzięcia bezpośrednio powiązanego z instalacją termicznego przekształcania odpadów – mianowicie z systemem dróg dojazdowych, którymi będą dowożone odpady do spalania oraz wywożone odpady poprocesowe. Raport wskazuje na planowaną przebudowę układu komunikacyjnego, informując iż będzie ona objęta odrębnym postępowaniem OOS. W praktyce przekłada się to na brak oceny emisji i hałasu ze strony transportu odpadów, oraz brak oceny na dobra materialne (raport praktycznie nie dokonuje żadnej oceny na dobra materialne). Można zatem uznać, iż raport nie zawiera odpowiedniej analizy oddziaływań skumulowanych.
9. Innym mankamentem jest brak oceny związanej z emisją amoniaku do powietrza. Faktem jest, że emisja tej substancji do powietrza nie jest normowana prawem polskim lub dyrektywą Unii Europejskiej (jest natomiast ustalana w przepisach niektórych krajów europejskich), niemniej jest ona istotna dla przeprowadzenia należytej analizy ryzyka środowiskowego. Autorzy sygnalizują tę kwestię na str. 45, pisząc o redukcji tlenków azotu, że : „poziom redukcji powyżej 60-80%, według BREF wymaga jednak wyższego nadmiaru reagenta. To z kolei może prowadzić do wtórnej emisji amoniaku, określanej jako tzw. ammonia slip”. Dalej wskazuje się również, że „zastosowanie mocznika zamiast amoniaku powoduje stosunkowo wyższe emisje N₂O, który obecnie nie jest wprawdzie limitowany, ale nie wyklucza się wprowadzenia stosownych ograniczeń w tym zakresie w przyszłości”. Zasadnym wydaje się

pogłębienie tej kwestii o zagadnienia sygnalizowane przez autorów, są one bowiem istotne dla dokonania należytej oceny środowiskowej i rozwiania sygnalizowanych wątpliwości.

X. W raporcie nie przedstawiono prognoz na temat charakterystyki żużla, zwłaszcza zawartości w nim metali ciężkich i innych substancji niebezpiecznych, a także badań dotyczących wymywalności zawartych w nim zanieczyszczeń. Autorzy jedynie lakonicznie stwierdzają że wystąpi proces hydratacji polegający na przyłączaniu wody do związków chemicznych zawartych w ziarnach żużla, co powinno poprawić jego odporność na wymywanie metali ciężkich (nie wspomina się o innych substancjach niebezpiecznych) a w konsekwencji – pozwolić na pełne przemysłowe wykorzystanie. Innymi słowy – odpad niebezpieczny o kodzie 19 01 11 w wyniku sezonowania zmieni kod na 19 01 12 (str. 137 raportu). Nie przedstawia się dowodów na potwierdzenie stawianej tezy; nawet przyjmując jej słuszność, wydaje się że tak poważne aspekty powinny być w raporcie udowodnione. W procesie spalania odpadów metale ciężkie często przechodzą w formy mobilne (chlorki i siarczany), które mogą być łatwo wypłukiwane z żużli poprocesowych. W praktyce może się zatem okazać, że zawartość związków metali ciężkich w żużlach dyskwalifikuje je do dalszego wykorzystania przemysłowego i jedyną możliwością będzie ich składowanie na składowiskach. Wobec ryzyka wypłukiwania związków metali ciężkich z żużli, pogłębionej analizy wymaga sposób zagospodarowania odcieków – wód opadowych i roztopowych. Raport przewiduje ich wykorzystanie w procesie technologicznym (do mokrego gaszenia żużla). Wyjaśnienia zatem wymaga kwestia wpływu tego procesu na sumaryczną wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz kumulowania się związków metali ciężkich w procesie obiegu wody przemysłowej i obiegu żużla. Jak wspomniano wcześniej, istotna jest także analiza aerosanitarna związana ze składowaniem żużli na przestrzeni otwartej (migracja pyłów, zawartość metali ciężkich w pyłach).

XI. Część z przedstawione w raporcie propozycji wykorzystania żużla po waloryzacji jest w Polsce zabroniona. Odpady tego typu nie są wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami i urządzeniami (Dz. U. Nr 49, poz. 356), co wyklucza ich bezpośrednie zastosowanie do podbudowy dróg i autostrad bądź formowania czasy składowisk odpadów. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 marca 2002 r. w sprawie

wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów wskazuje jednak, że odpady poprocesowe ze spalania odpadów można wykorzystać na potrzeby sporządzania mieszanek betonowych dla budownictwa, ale jedynie pod warunkiem udokumentowania odpowiednio niskiej wymywalności metali ciężkich. Wobec powyższego, a także mając na uwadze przepisy dyrektywy 2008/98/WE w sprawie odpadów, należy dopuścić prawdopodobieństwo, że wykorzystanie żużli poprocesowych będzie możliwe jedynie pod warunkiem uzyskania zgodności z przepisami rozporządzenia nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 roku w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) – co będzie możliwe dopiero po wykonaniu szeregu badań i czynności formalnych. A zatem, twierdzenia autorów (str. 106 raportu) o tym, że „gotowy **produkt** (tj. żużel, po 4-6 tygodniowym sezonowaniu) *będzie przeznaczony na zbyt dla celów przemysłowych – produkcji materiału na podbudowę dla drogownictwa*” – wydaje się być przesadzony i nieuzasadniony.

Z kolei rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549, z późn.zm.) dopuszcza możliwość ich bezpośredniego użycia jako warstwy izolacyjnej (przekładki) na składowiskach jedynie pod warunkiem udokumentowania (tj. przeprowadzenia odpowiednich badań), że posiadają one właściwości odpadów obojętnych.

Kolejnym istotnym zagadnieniem zagospodarowania odpadów poprocesowych jest zestalanie i chemiczna stabilizacja odpadów stałych z oczyszczania gazów odlotowych oraz popiołów lotnych i pyłów z kotłów, zawierających substancje niebezpieczne. Odpady te są zaklasyfikowane jako odpady niebezpieczne. Autorzy wskazują, że w wyniku ich zmieszania z wodą, cementem i substancją stabilizującą dojdzie do przeistoczenia w odpad, który nie będzie już zaklasyfikowany jako odpad niebezpieczny i będzie mógł być kierowany na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Proces ten wydaje się być pożądanym działaniem dla wnioskowanego wariantu realizacji przedsięwzięcia, niemniej należałoby go chociaż ogólnie przeanalizować pod kątem oddziaływania na środowisko, czego nie dokonano w raporcie. Nie przedstawia się tu bowiem danych i dowodów uszczegółwiających bądź udowadniających twierdzenia autorów (na temat utraty właściwości odpadu niebezpiecznego), wobec czego, kierując się wspólnotową zasadą przezorności, należy je uznać za nieprawidłowe. Nie wskazuje się też

innych niż składowanie możliwości zagospodarowania zestalonego odpadu, co wydaje się być niezgodne z hierarchią postępowania z odpadami – należy bowiem podjąć próbę analizy innych niż składowanie sposobów zagospodarowania przedmiotowego odpadu.

XII. Wobec powyższego należy uznać, że w celu prawidłowego przedstawienia gospodarki odpadami poprocesowymi w postaci żużli oraz zestalonych pyłów i popiołów (co do których autorzy deklarują iż nie są to odpady niebezpieczne, nie podając przy tym ich charakterystyki) koniecznym jest odniesienie się autorów raportu do treści co najmniej trzech rozporządzeń istotnych z punktu widzenia zagospodarowania przedmiotowych odpadów:

- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 r. w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne (Dz. U. Nr 128, poz. 1347),
- rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. Nr 186, poz. 1553, z późn.zm.),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 marca 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów (Dz. U. Nr 37, poz. 229, z późn.zm.).

Raport nie odnosi się do powyższych rozporządzeń, co należy uznać za poważne uchybienie z uwagi na wagę zagadnienia odpadów poprocesowych.

Co więcej, należy oczekiwać że raport da odpowiedź na kwestię faktycznej możliwości (zbytu) wykorzystania żużli poprocesowych. Jest to kwestia o tyle istotna, że już teraz wielu wytwórców żużli ma problemy z ich zbytem, co w skali kilkunastoletniej może być jeszcze bardziej poważnym problemem – zwłaszcza dla żużli ze spalarni odpadów.

XIII. Wśród odpadów przewidzianych do wytwarzania autorzy raportu nie przewidzieli filtrów z oczyszczania spalin oraz okładziny piecowych i materiałów ogniotrwałych (odpad niebezpieczny), nie przedstawili także informacji na temat sposobu ich zagospodarowania.

- XIV.** Raport nie przedstawia danych na temat przewidywalnej podczyszczalni ścieków przemysłowych, nie wskazuje też czy będzie ona źródłem wytwarzania kolejnych odpadów bądź emisji zanieczyszczeń.
- XV.** Prezydent Miasta Poznania w postanowieniu z dnia 16.07.2008 r. (znak: OS.V/7684-117/08) precyzującym zakres raportu wskazał, że dokumentacja powinna określić parametry akustyczne planowanej instalacji kwasu siarkowego do wody technologicznej. Wprawdzie raport mówi o stanowisku dozowania fosforanu (V) sodu i reduktorów tlenu, niemniej należy uznać że wymóg postawiony przez Prezydenta pozostaje aktualny. Niemniej, autorzy pominęli wymóg wskazany w przedmiotowym postanowieniu, co należy uznać za kolejne uchybienie natury prawnej.
- XVI.** W raporcie porównano planowane przedsięwzięcie z wytycznymi najlepszej dostępnej techniki dla instalacji spalania odpadów. Analiza ta jest jednak zdecydowanie niewystarczająca. W celu dokonania właściwej oceny oddziaływania na środowisko, koniecznym jest także odniesienie się do wymagań najlepszej dostępnej techniki dla emisji pochodzącej z magazynowania, dla ogólnych zasad monitoringu oraz dla przemysłowych systemów chłodzenia. Wymagania te zostały przedstawione w formie wytycznych (BREF's) opublikowanych przez europejskie biuro dyrektywy IPPC w Sewilli.
- XVII.** Raport przedstawia możliwość wystąpienia sytuacji awaryjnych, w tym także poważnych awarii. W ślad za tym, przedstawia propozycję działań minimalizujących zagrożenie (zwłaszcza kwestie zapłonów w fosie odpadów).
- XVIII.** Raport nie dokonuje oceny funkcjonowania przedsięwzięcia na dobra materialne. Powinien on dać odpowiedź na to, jak istnienie spalarni wpłynie na wartość nieruchomości znajdujących się w sąsiedztwie i adekwatnie do stwierdzonych oddziaływań zaproponować katalog działań minimalizujących.
- XIX.** Autorzy raportu słusznie zauważają, że dla zakładów termicznego przekształcania odpadów ustawodawca nie przewidział możliwości utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. nr 25, poz.150, z późn.zm.), obszary takie wyznacza się wokół

oczyszczalni ścieków, składowisk odpadów komunalnych, kompostowni, trasy komunikacyjnej, lotniska, linii i stacji elektroenergetycznej oraz instalacji radiokomunikacyjnej, radionawigacyjnej i radiolokacyjnej – ale tylko w sytuacji, gdy nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza ich terenem. Istotnie, ustawodawca pominął tutaj m.in. spalarnie odpadów, niemniej podobną formą obszarową jest strefa przemysłowa, która ma charakter prawny bardzo podobny do obszary ograniczonego użytkowania. Ze względu na specyficzną lokalizację planowanej spalarni, od autorów opracowania należałoby oczekiwać ustaleń w zakresie zasadności ustanowienia strefy przemysłowej.

XX. W świetle powyższego należy uznać, że raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko nie jest zgodny z wymaganiami przepisów o ochronie środowiska, o których mowa w pkt. II niniejszej opinii, a w szczególności:

- nie jest zgodny z załącznikiem IV dyrektywy 85/337/EWG w sprawie oceny skutków niektórych publicznych i prywatnych przedsięwzięć dla środowiska,
- nie jest zgodny z art. 66 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziela społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (którego wcześniejszym odpowiednikiem jest art. 52 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska),
- nie jest zgodny z art. 9 ust.2 rozporządzenia 1083/2006 WE ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności,
- nie jest zgodny z pkt. 154.1) Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych.

W związku z powyższym, nie stanowi on rzetelnej podstawy do wydania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych, gdyż byłoby to sprzeczne z przepisami prawa o postępowaniu administracyjnym oraz przepisami o ochronie środowiska. Raport nie jest wyczerpującym materiałem dowodowym, na którym mógłby się oprzeć organ

administracji publicznej chcąc wypełnić przesłanki art. 7 i 77 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Wobec powyższego, koniecznym wydaje się być uszczegółowienie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz rzetelne rozpatrzenie wariantów systemu gospodarki odpadami komunalnymi w ujęciu strategicznym.

Opinię sporządził:

mgr inż. Krzysztof Okrański, absolwent studiów ochrony środowiska na Uniwersytecie Wrocławskim oraz studiów inżynierii środowiska na Politechnice Wrocławskiej; autor raportów o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko, prognoz oddziaływania na środowisko, wniosków o wydanie pozwoleń sektorowych, programów ochrony środowiska i planów gospodarki odpadami. Trener prowadzący szkolenia w zakresie ocen oddziaływania na środowisko (we współpracy z firmami konsultingowymi, Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych, Ministerstwem Środowiska, Gazetą Prawną, Urzędem Marszałkowskim). Autor publikacji na tematy środowiskowe w prasie branżowej (Gazeta Prawna, Wspólnota, Prawo i Środowisko, Odpady i Środowisko, Przegląd Komunalny, Aura). W przeszłości - pracownik Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Dolnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego oraz firm konsultingowych specjalizujących się w ocenach oddziaływania na środowisko. Obecnie – ekspert zewnętrzny oceniający przygotowanie projektów pod kątem zgodności z przepisami środowiskowymi (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Ministerstwo Gospodarki, Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego) oraz koordynator projektu pn. „Edukacja grup zawodowych w zakresie OOS w celu minimalizacji wpływu inwestycji liniowych na przyrodę” (Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot). Członek Regionalnej Rady Ochrony Przyrody we Wrocławiu.